Jüdische Pester Zeitung.

דיזעם בלאט ערשיינט
דרייטאל יאבענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד זאנטאג

פיר עסטערייך-אונגארן
נאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיר־טעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פיר׳ם אויסלאנד
נאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר־טעליעהר. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

ייִדישע
פעסטער צייטונג

אויך דיזע צייטונג קאן מאן
עריגן טאג
פֿר עמפֿאנגען
אונד דער פֿרעמדענאניאנס-עקספֿעדיציאן
בעזונדע פֿיר דעם עסטאנדע דעם
בלאטעס בלאסטס.

דיא רעדאקציאן בעפֿינדעט
זיך אין
פֿעסט
ויאוסצנער בולוואר נומ. 29.
ווא׳רן מאן אויך דיא פרענומעראַ
ציאנסנעלדער צו עמפֿאנג בעליעבט

Nr. 93. פעסט, מאנטאג כב אב ה׳ת׳ר׳ל׳ט׳. Pest, den 11. August 1879. אייליפטער יאהרגאנג.

דיא טאגעס-עראיגנישסע.

דיא עראיגנישסע דער עקסצטען טאגע ״איהן ״אהל דיינע עכט אלטישטען, אבער דאך פֿאַן אַלטישטער בעריהמט־נג, אם פֿיר־טאג איזט דער בעריהמטעסטע שטאדט־טהיל פֿאַן סעראיעא (דיא־סע שטאדט באסנישעם) נעפֿעלט זיעריעראגנט — אם זאמסטאג דאס דיא צייטונג־אוסגאבע זאמטליכער פֿאַכ־בלעטטער פֿיר דיא פֿרויען בעשטעפֿט — נעסטערן זאנטאג בראכטע איהר אין ״יעדער עקסטרא פֿרויען־בלאט״ מיטהיילונג. דאס אלטע פֿעסט, דאס איהר דאך אזוי ליעב איזט, איזט אין דיעזען בלאטע אין אלע מעגליכע ריכטונגען הין בעלויכטעט ווארדען. דאס בלאט ברינגט אין ווארט אונד בילד אלע דיא פֿרויען אנגיהען דען פֿרויען־טואלעטע, דען פֿרויען־שמוק, דען פֿרויען־בעשעפֿטיגונג אונד דען פֿרויען־פֿרייהיים. דיא ערשטע נומער דיעזעס בלאטעס איזט אין דער טהאט אין יעדער הינזיכט אן פֿרויען־בלאט ערשטען רענגעס צו נעהמען, אונד מיר ווינשען דעמזעלבען אלע מעגליכע פֿרייהיים אונד גליק אויף דען וועג.

אין דער פֿרעמדע ווערדען אונזערע אוסגאבען פֿיל פֿלייסיגער גיעלעזען, אלס אין דער הייממאט, אונד דאס איזט אוך גאנץ נאטירליך, דען דער פֿרעמדע איזט אלעס נייע, אונד דאס ווילל מען אלעס וויסען. דאס איזט אוך דער גרונד, וואס דיא פֿרעמדע־בלעטטער אונזערע אוסגאבען אזוי פֿלייסיג לעזען. אונד דאס איזט אוך דער גרונד, וואס דיא פֿרעמדע־בלעטטער אונזערע אוסגאבען אזוי פֿלייסיג לעזען. אונד דאס איזט אוך דער גרונד, וואס דיא פֿרעמדע־בלעטטער אונזערע אוסגאבען אזוי פֿלייסיג לעזען.

דער אַרטשאַפט פֿרעבאליע. וועלכע פֿאַן עסקער-הייב-אַנגאַריען פֿאַלאַסטן בעזעטצט ווערען זאָלל, אַהרע מילוטעריען אינזיגן אבהיעלטן, דיא אלבאַנעזון האבען אבט קאַנזגן, וועלבע אַנטער דער לישט אינעם טרבוטען אַטאַליגען אַפֿיציערס שטודען, דער אינטער דעם בערוהמטען גאַריבאַלדי פֿיר דיא פֿרייהיט אַטאַליעם געקעמפֿט האט; דאס אבערהויפּט דער גאנצען בעוועגונג איז דער בירעגרייסטער פֿאַן בירלאַפֿאַליע. אינער אַרטשאַפט, וועלבע עבענפֿאַלס אינע עם-טערבייב-אינגאַריש בעוואַטענע עדפֿאַלטען זאָלל, דיעזער עדטשליטע אינטער אינטערהאַנדלונג דער טוּא-דעם-שטראַפֿ אינגען בעפֿאַהל. „אַנאַך גיאַמאַך דען עסטערייב-אינגאַרישען פֿאַלאַסטן נאַהזוגעם-מיט-טעל לינפֿעהרן האַבּ. — דיעריים אינ נין צי צי-זאַמען, דאס דער קאַמפֿ אים דיא בעוועטצונג אינגאַריא עדטשליטע אינטער אינטערהאַנדלונג דער טוּא-דעם-שטראַפֿ אינגען בעפֿאַהל. „אַנאַך גיאַמאַך דען עסטערייב-אינגאַרישען פֿאַלאַסטן נאַהזוגעם-מיטט

אויסנעשפּרעכענע ווערטער, העפּטיגע מיט אלערלי נאכ-
דרוקע אפּטרעפּער, מאן זאגט. דאס הייסט אז ווען אין
דער מאלע אלטן אידיש פֿעלט אינדערהויפּט אנדערע
ראנגטען אויס נאטירלעכן אורזאך דער טאטסאן אין
אלגעמיין אין מיט דעם פֿאר־שפּרעכען. דאס זאל
אלעס נישט ווערען. נאר מעדער: צוויא עסטעריי-
איכישע אינטערעסאנטן הייא ווערען נעטיגט-
אינדיפֿעם עבען אין אמעריקא אויסצוקומען. אבזולוט
שום ענגלישע אבזולוט זיא אוים בעוויסטע נאטיו
נעטער ווייב-אמסטע ווערען: דאס אוים שוא-
נעגע. ווילבער הייא בעדארפען אין דער מאלער ווען
ווען נעגענאנדער בעאמבאסטען? — (ווייל האפּפּען,
דאס דיעזע ציטירונג דעם ווערטער בל שי־אל חבירם-
פֿרא־ווענס בייא דען אי־אפּפּאציישען ניאס־מעכטען
נישט אוגע אלטען אינטערס בלינדען ווערטע.)

(ווי ד ש ט ו א ק ר ע ד י ט א ן
א מ ע ר י ק א.) אן אמעריקא ווערטשט — ווי
דעם אין אך אין דיסטריקט דער פֿאלס אין אוגע-
נאטער נעמיניבוב־בוי: ניר פֿידט דעזוער בוד
דען אלער־בוא העדאנבורהען. עם ווידד צר דיב-
זעם ציעקע אין ווידד נאפּטעם שטיק לאנד אנוע-
לידם. ווילבעם ניר פֿאן ווען בוא־בוטע ווידדען
זאלל. אן פֿרוהדען ציטען דאבען דיא ווען אין
ווי־אטפּריקא נישאט פֿפֿלאנצונגן אנוגלעטם. דיא
זיא פֿרוהל דידד נעוער־טרלאקן בעאבטען
לידמען. אן אטעריקא ווערטשט דיא שלאוועריא אן נאט
אטעריקא אבזוטפּאפּפּט אוט. ווידדען דיא ווען
זוילבפּט אידד לאוד בוא־בוטען.

(ע ם ו ו ד ר ט ם) אוים ווא־אפּא (אויט פֿאן
פֿפּטם) ווידד בעדבפּטם: דיא 15־ילדיגע אוטפּוג
ווילבוגע, טאבטע אוגע אבזוטאבפּוכען ווישען
פֿאבילע. האבט ווד אן אוגן שאפּ־ווטען פֿוב־
לעבם. וזא פֿרלוים אידד פֿלבטרן. טפּפּט ווד
אוד ווי־אבטפּע אידדן ווילבעבטן. דאם וועשאד
בעדפּפּם פֿאר 12 אדדען. וזא לעבטע מיט אוי-
דעם פֿאפּ־ווטען וזט ווען ציטע. פֿאר ציוועם
שטאדם וועדאר דיר פֿאפּ־ווטען נאם לוים ווי ווי
מיט דווא קידדען אופּדואבט ציוט. דוען
וואלטע צי אידען ווילבען ציוידבעדען. וזא צו-
דאר דיא נעפּפּפּט מאבטער נישם אוט דוי דאם-
מען מאבטען. דיא אוגולבע ווידוים ווילבוט
פֿאן אידען פֿרוהדען אוגוע ווידדען ווי־אם. פֿוב
זוי־פּטוען בוא־ווטע נוי ווען. אידען וא דו מיט
דוויא דיעדען בוא־אם. דאם לוים וא וד מיט-
זאמפּט דען דוויא קידדען ווידער אוט פֿוב־
א־פּוגדמען. ווטצט קידדט וא נאך וואוא־אר
ציוק. וא וא פֿאן דען ווילבען מיט פֿפּפּוגען אי-
ווי דאוויבער ניבט אוטפּוויזען דאם וא אן
דוטען טטוידען נעצאבלט. אדער דאם וא וואוא
ווטען טטוידען נעוואבלט. אדער דאם וא וא
ווטען טטוידען נעוואבלט. אדער דאם וא וא
ווטען טטוידען נעוואבלט. אדער דאם וא ו

פּערשיעדענע ניאוגקייטן.

* (ווי עדער אונד ווי עדער דיא רוסע גישען וונדערן) דער ניע רימענשע מינסטער בעזונדערס זיך נעמעריעטשט נאך אין זיינער הייזע, אים אללע אייראפעאנישע נראם-מעטמען פֿיר זיינען פֿאלן בעטרעפֿפֿן דער לאזוג דער יודען-פֿראגע אין רימעניען צו נעייגנען. "אם דיעזער פֿאלן איזט דאס אם דער מינסטער דעם אי-סערן אין ענגם "רוב-שידבען" אייסענדלך נע-זאגט, "עלבסט יוער עריסט יוגסט מיטנעטהילן האבען, עי "יללן נעמאלן, דאס דיא יודען, דיא אין דעם פֿיסטענטהומ בערייס "אהנען, הויבאיש נעבט עמאנציפיט "ערדען אללען, זאנטרין דאס ערער אינגעלנג יודע אם זיין היימאטס-רעבט אין די-מעניען אנזובע. עם לינגט אין דער האנד, דאס יעדעם אנזובן נעיערדט ערדע אבזולדטען יע-דען נאכן, "ענן אללא דיא נראם-מעטמע דיזוען בעטרעפֿפֿנדען פֿאלן דעם רימעניען מיטטעדם דעם אייערן אנגעהמען "יודען, דא "יודע דער נאנצע עמאנציפאציאם-לערם מיט אינעם נראמען נישטם עגדען. דא אינגלקלבען "דען "יודען זיך אלל דער שוואך אינטרציעלן, בי-א דען ר-מענען אם אידר "מענטשן-רעבט" צו בעטטעלן, אללין מאן "יודע אינען שפאטטערד דיא טהיל יוינען אינד אידע נעזובע צים פֿענסטער הינ-יי-פֿען. עם אזט דאהער צו האפֿפֿן, דאם דיא אייראפֿאישען נראם-מעטמע אידע אייזולירונג דעגן דאך נכט דאע נעבען "ידרען, דאם דיא ר-מענען דיא אין "דען בעציהונג בעטטע-מוגע דעם בעלינער פֿינאנצען דיזר נינען שוויגעל אופגעהן ואללען. "א "יי בעי-יס נע-מעלדעט, האט דער רימעניש מינסטער אם "טען דיעזעם בים נאפֿפֿן אידראשי אינ א אינעען נע-האבט, אם אין פֿיר ענגען שיינעל-פֿאן צי נעיינגען. "א דיא בלעטטער נין מעלדען, זאלל אנדראשי דעם רימענישען מינסטער אפֿפֿן אינ ריב פֿאלענדעם נעזואנט האבען. עקספעללענין, עם אזט נט, דאס זיא אידע "יוע דיזר אי-אפֿא אין שטאאטס - רעכט מאכטן. דער שטאאט נידט מאכטמאל נעלר אים, אבנליך מאן "יי. דאס דיזר דיעזע נעלד-אי-סאבע דער בעאבזיכטיגט פֿיר נימעך עדר-בעאר אזט. מיסטען זיא אין אידע אינעגען שפעזונן "יוען, דא מאבטע אר אידגען דא-טהען, זאללין דימיקראטען, דא עם "יללד שא. דע אים אידרע "יוען. שפֿיזען יודען, דער בעללינער פֿיר-טאג מים "אן אללען דינען פֿינסטען אין עי-פֿל-לינ נעהען, דאס אזט אבער אין בעציללד יונער בעשטמטע דעם בעללינער פֿיר-טאנעם דער פֿאללי

פֿאלליטאן.

אים דער מאדערנע נעזעללשאפֿט.

(16-טע פֿארזעצונג.)

„פֿיר-זיכען זיא אינזער צוריקנעלוקיים, מארמאן, (אונטר פֿיא קאוועלד צו פֿיא לעזיי). "ווי נעהטן פֿי-דיא אינמן מעמרזינער נעלר אמפֿעלן, אזנר "ווי ווי אי-בעציונג . . .".

„דאס אויך איך מיך דינען שפֿענדען ניכט צונט-צוינהען ווינדען, נאנן ניכטי! אבער "ווי האבען הינר אים עיסטען בעמארק עבנאללם איינן אמפֿעל-באנען, דעם איך שאן נענוג נעלר-מסטם האבע. אבער דאס יאלל נכט הינטען, דאס זיא זיך אומאנאם צו מיר בעמידט האבען." ע-וועדרעטע פֿיא קאוויי לעזיי.

„איך עיי-אבע דינם פֿאן אידרי נישט. מארמאן, נאן דאס מיר פֿיא פֿיל פֿאן אידנען עיצטרלם, "ווי האבען דיא שרע אידרען הינרן זאהן צו קענגען, אונטר מאטילינ-נאמען איט קאוועלר, אך בין פֿיא קאוועלר."

פֿיא לעזיי עיבלאבמן, "א מוסטע זיך אם ינסטע האלטען, אים נכט אומפֿאללן. — מאן זאה עם אידר אן אידרם אינגרן אינע טיפֿע אי-פֿינונג פֿאר-נעהם. פֿיא קאוועלר, "אונטר זיך דינען אינפֿינונג דע-פֿיא לעזיי נעהט צו עיקלינען, אבר דאך, "אר זיא פֿאקלאן צו פֿאנן: „"ינד מארמאן פֿיללינם אן פֿיינר, דאס יא שוואנן נעקלייטע נעמען."

פֿיא לעזיי "יפֿאנט טיף אין אונר אונטר: „עם איט פֿיינר, "א אך שאן "יוי לאנגן פֿאנן פֿינאנן: דיא אך נימאנן אבלינען נכט. אים אבער דיא אך נעהאלב אבן אידר פֿאן נאנטן קאוועלר נאנטן."

„אלזא דעמאלב "ידען מאן זיא נינגנר, נכט אים טרפֿאפֿר אינר אוך אין קינעם אנדרן "יינען אנטפֿר-האלטנדם-ארטן."

פֿיא לעזיי "יאר אין פֿרלינגנים, אים אבער דאם נעפֿפֿיל אין פֿיא פֿיינר אינרען נר לעזקן. נאדם "א דיא באיזן, אים אידרע שפֿענדר פֿיר דיא פֿנענדרינר צו נע-בן, "א בעמרקט אבער, דאם "א נכט נענג בי"א זיך האבן, אינר "אנטר: „פֿרינזינן "א, אך מים אים שייב-צינמער אינבר דיא קאסמא נעהן, אים דאם נאפֿהינג נעלר צו האלטן."

אלם פֿיא לעזיי "ינזיכטנאנגן "יאר, "אם זיך פֿיא קאוועלר נינרינג אים צימער אים, אינר "אנטר צו אי-רער אבנטער רער: „דאם "אלל "יך זין! "יאם "אנטם דיא, "יא אינפֿאך אינר נעשמאלן דא אללען אים!"

„"ינפֿאך אים עם, אבער נכט נעשמאלן, אי-פֿאנטם קאן נאר נכט נעשמאלן "יין."

„נן, רינינ "ינען מאנן זין "ינרער דך דער אי-פֿאנטים נאם. דיא "יינר פֿיא מאפֿפֿר-באנען. דיא "יינר פֿיא דיער 12 נ-פֿאנט "יינר האט, מ-פֿאנט אין אינפֿאנטם טיך, אם דער ווילם צו צינען, "א אינפֿאך "א נעדם. מ-פֿאפֿדם עם אידר "א מיפֿטעלר עילונען, פֿאמטם אנר "ידע, נאלר אינר "א-פֿאנטען צו מ-פֿאנען. אבער "אירם דאך דינער פֿיא אין מיינר "יפֿינ-נ, מאנטר אך נינג "יפֿינען."

„מישטר! דינינ פֿיא מאכט אין מיך דען בעם-מען אינדרוק. אין אידרען אינען דרוק אין לאנ-יפֿרריינר קומטר אים. דער אין מיי מישליר עינגנ. אך "יי נכט, "אירם אך מיי צי דינם נעשטן "א דינ-נפֿאנען פֿהלן."

„"אהן "אר "א דענן אינענשלך "א עינפֿאללן, אלם אך אידר דען נאטען קאוועלר נאנטן."

דער "א גלי-בשטעללונג דער "ידען אין רימעניען פֿאר-דעם!" — זער אינטער-פֿפֿאנט איט "ערער "א בעי-עניגנ אין רימעניען ועלבסט, "א אללעם זיך פֿיר-א-נט, אם "א "ידנע-עמאנצ-פֿאצ-פֿאן הינפֿאנצ-האלטען, "א זינר פֿאר אללעם "א "ידנע-פֿינרלי-בען צ-נפֿנ-פֿנם-בלעטטער, "ועלבע דעם פֿאללע אינ-ערדען, דאם "א נראם-מעבטע נאר קין דעבט האבען, זיך אין "א "ידנע-פֿאנ, "ועלבע אינ אינגעע אנגע-לעגענהיט בילדען, הינ-נצ-מענגן. אללעם אינ נר אין לעצרער שיר-שפֿן, "ינן "א רימענשע בעפֿאללינ-נ זיך נינט אינ-שטעלן לאפֿפֿן. דאנן "ידר אין ם דער "ידנע-עמאנצ-פֿאצ-פֿאן נינפֿפֿם "ערדען אללע בלעפֿפֿער. נאך הפֿפֿינער אינ "א בע-"ינגנ אן דער מאלדי. "א "ידר אינפֿינפֿפֿענגנ. דאם "א נראם-מעטמע "ידרען, "א דער מאלדי. "א "ידר אינפֿינפֿפֿענגנ. טען נראם-מעטמע "ידרען, "א דער מאלדי. "א "ידר אינפֿינפֿפֿענגנ. אם "א "ידר אינפֿינפֿפֿ-נם דעם בערינער פֿיר-א-נגם "אלדי-נפֿנ-פֿנם-בלעטטער. "ועלבע דעם פֿאללע אינ-ערדען, דאם "א